

Vzdělávací program nástavbového oboru LÉKAŘSKÁ PSYCHOTERAPIE

1	Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru	19
2	Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru	20
	2.1 Praktická část vzdělávacího programu – v délce minimálně 12 měsíců	21
	2.2 Teoretická část vzdělávacího programu	21
3	Rozsah a obsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů	22
4	Všeobecné požadavky.....	27
5	Hodnocení průběhu vzdělávání v nástavbovém oboru	28
6	Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní specializovanou způsobilost	29
7	Charakteristika akreditovaného zařízení	29
8	Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální zabezpečení a technické a věcné vybavení pro jejich realizaci – charakteristika	31
9	Doporučená literatura.....	39

1 Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru

Cílem vzdělávání v tomto nástavbovém oboru je vychovat specializovaného lékaře psychoterapeuta, který je schopen samostatně a kvalifikovaně diagnostikovat, formulovat případ pacienta, provádět psychoterapii u všech indikovaných pacientů v ambulantních i lůžkových zařízeních a zvládat logistiku a postup i organizaci práce v psychoterapeutickém zařízení. Je schopen vést psychoterapeutický tým. Obor lékařská psychoterapie je koncipován jako „nadoborový“, tj. je **přístupný všem klinickým oborům**, ve kterých je žádoucí rozvoj specifických psychoterapeutických intervencí.

Předmětem vzdělávání v nástavbovém oboru Lékařská psychoterapie je:

- Prohloubení získaných všeobecných znalostí a získání specifických teoretických znalostí a praktických dovedností k provádění systematické psychoterapie v oblasti klinické medicíny.
- Završení dlouhodobého vzdělávání v systematické psychoterapii a udržení odborné úrovně a obsahu psychoterapie jako léčebné metody kontrolou vstupních i výstupních kritérií.
- Seznámení s novými specifickými postupy a metodami. Podpoření kompetencí lékaře – psychoterapeuta – tedy zejména zprostředkování zkušeností s aktivitami, které uchazeč nezná. Školenc dostane možnost zažít sám sebe v roli psychoterapeuta v multidisciplinárním terapeutickém týmu a tím akcelarovat učení se novým terapeutickým dovednostem.
- Zvýšení schopnosti rozumět sobě a přenosovým a protipřenosovým fenoménům skrze sebezkušenost a supervizi, a tedy lépe reflektovat prožívání a chování ve vztahu k pacientům. Důležitým smyslem a náplní kurzu je dodat reálnou klinickou zkušenost v různých formách lékařské psychoterapie v návaznosti ke klinickému stavu pacienta.
- Získání specifických teoretických znalostí a praktických dovedností v oblasti psychoterapie, umožňující samostatnou činnost specialisty – Lékaře psychoterapeuta. Absolvent nástavbového programu je pak schopen provádět systematickou psychoterapii, rehabilitaci psychických funkcí u pacientů všech skupin osob se zdravotními nebo psychickými onemocněními, poruchami a riziky; vést školení ostatních zdravotnických pracovníků v oblasti psychoterapie a metodicky řídit a organizovat psychoterapeutickou péči.

2 Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru

Podmínkou pro zařazení do nástavbového oboru Lékařská psychoterapie je získání specializované způsobilosti v oboru psychiatrie nebo jiného medicínského klinického oboru s výjimkou oborů: hygiena a epidemiologie, klinická biochemie, lékařská mikrobiologie, patologie a soudní lékařství. Předpokladem pro výkon povolání Lékařská psychoterapie je schopnost rozumět terapeutickému vztahu a reflektovat své prožívání a chování ve vztahu k pacientům, získaná pomocí strukturované sebezkušenosti a schopnost aplikovat principy systematické psychoterapie ověřená klinickou supervizí.

Vzdělávání v nástavbovém oboru se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle ustanovení § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání v nástavbovém oboru probíhá jako celodenní průprava v zařízeních akreditovaných podle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“) v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době a je odměňována. Vzdělávání v nástavbovém oboru může probíhat jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba, přitom její rozsah nesmí být nižší, než je polovina stanovené týdenní

pracovní doby. Je-li příprava rozvolněná, celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní přípravy.

Celková délka přípravy v nástavbovém oboru Lékařská psychoterapie je v minimální délce 12 měsíců, z toho:

Část I.

2.1 Praktická část vzdělávacího programu – v délce minimálně 12 měsíců

a) povinná odborná praxe v oboru lékařská psychoterapie

Akreditované zařízení		Počet měsíců
povinná praxe v akreditovaném psychoterapeutickém školicím zařízení <i>Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem lékařská psychoterapie.</i>		11
z toho	zařízení s akreditací I. typu	10
	zařízení s akreditací II. typu	1
stáž v akreditovaném zařízení II. typu v oboru psychiatrie. <i>Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem psychiatrie.</i>		1

Část II.

2.2 Teoretická část vzdělávacího programu

a) účast na vzdělávacích aktivitách – povinná

Kurzy, semináře	Počet
kurz Systematická psychoterapie	120 hodin
kurz Lékařská psychoterapie	40 hodin
Účast na teoretickém kazuisticky orientovaném semináři pořádaném pracovištěm akreditovaným pro teoretickou část. Alespoň jednou povinně s aktivní účastí.	4×

b) účast na vzdělávacích aktivitách je povinná v tomto rozsahu:

b1) všechny níže uvedené kurzy pro lékaře, kteří byli zařazení do nástavbového oboru bez absolvování níže uvedených kurzů,

b2) kurzy Lékařská první pomoc a Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace a Radiační ochrana pro lékaře, kterým uplynulo od absolvování těchto kurzů více než 5 let

b3) a kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí pro lékaře, kterým uplynulo od absolvování tohoto kurzu více než 10 let

Kurzy	Počet hodin
kurz Lékařská první pomoc	20
kurz Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace	12
kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí	4
kurz Radiační ochrana	4

Pokud školenec absolvoval kurzy dle části II. b) v rámci specializačního vzdělávání a neuplynula platnost těchto kurzů, neabsolvuje je v rámci nástavbového oboru.

3 Rozsah a obsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů

Nedílnou součástí vzdělávacího programu je vedení záznamu o provedených výkonech v rámci celé odborné praxe. Seznam výkonů a jejich četnost je stanoven jako minimální, aby účastník vzdělávání zvládl danou problematiku nejen po teoretické, ale i po praktické stránce.

3.1 Teoretické znalosti

Teoretické znalosti se získávají absolvováním povinných kurzů „Systematické psychoterapie“, a „Lékařská psychoterapie“, vlastním studiem literatury a povinnou účastí na kazuistických seminářích, účastí na jiných vzdělávacích akcích. Znalosti získané během základního specializačního vzdělávání v psychiatrii nebo jiném klinickém oboru medicíny, musí lékař v rámci přípravy na výkon praxe psychoterapeuta rozšířit a prohloubit; případně nově získat, tyto teoretické znalosti:

Z oboru psychoterapie

Obecná psychoterapie:

1. Definice, předmět, cíle, metody, základní předpoklady a charakteristiky psychoterapie.
2. Historie psychoterapie a současné směry v psychoterapii.
3. Indikace pro psychoterapii v klinické praxi.
4. Účinné faktory individuální a skupinové psychoterapie.

5. Psychoterapeutický vztah a pracovní aliance, přenos a protipřenos.
6. Motivace, náhled a změna v psychoterapii.
7. Psychoterapeutický proces, iniciace, propracování a ukončení léčby.
8. Individuální psychoterapie.
9. Skupinová psychoterapie.
10. Terapeutická komunita, její principy a praktické vedení.
11. Psychoedukace, indikace a praktické vedení přístup.
12. Párová terapie, indikace a praktické vedení.
13. Rodinná psychoterapie, indikace a praktické vedení.
13. Etické principy v psychoterapii.
14. Výzkum v psychoterapii, význam, metody, na důkazech založená psychoterapie.
15. Výcvik v psychoterapii, význam, metody, kompetence.
16. Vztah psychoterapie a farmakoterapie.
17. Negativní efekty psychoterapie a psychogenní iatrogenie v psychoterapii.
18. Psychoterapie prováděná distančně (po telefonu nebo online): pravidla a rizika.
19. Supervize, intervize, kasuistické semináře.
20. On-line psychoedukace, psychoedukační programy, možnosti a meze psychoterapie on-line.

Specifické přístupy v psychoterapii:

1. Psychoanalýza a psychoanalytická psychoterapie, terapie zaměřená na přenos, mentalizační terapie.
2. Dynamická a interpersonální psychoterapie.
3. Katatymně-imaginativní psychoterapie, použití imaginace v psychoterapii.
4. Rogersová (na osobu zaměřená) psychoterapie, psychoterapie zaměřené na emoce.
5. Humanistická a existenciální psychoterapie, logoterapie, existenciální analýza.
6. Gestalt terapie.
7. Transakční analýza.
8. Hypnotická psychoterapie, klasické a Eriksonovské přístupy.

9. Kognitivně behaviorální terapie, dialekticko-behaviorální terapie, schematerapie, ACT.
10. Relaxační terapie a na všímavost zaměřené terapie, druhy relaxace.
11. Strategická komunikační terapie a rodinná terapie.
12. Systemická a rodinná terapie a narativní psychoterapie.
13. Integrativní přístupy v psychoterapii.
14. Psychodrama a dramaterapie.
15. Arteterapie, muzikoterapie a psychogymnastika.
16. Psychoterapeutická práce se sny a imaginací.
17. Psychoterapeutické poradenství, indikace, smysl a postupy.
18. Motivační rozhovor, filosofie, indikace a praktické vedení.
19. Krátká intervence.
20. Psychoedukace individuální a rodinná.
21. Návčikové metody v psychoterapii.
22. Krizová intervence.

Speciální psychoterapie:

1. Psychoterapie u psychotických poruch.
2. Psychoterapie u afektivních poruch.
3. Psychoterapie u akutní reakce na stres a u poruch přizpůsobení.
4. Psychoterapie u fobických a úzkostných poruch.
5. Psychoterapie u obsedantně-kompulsivní poruchy.
6. Psychoterapie posttraumatické stresové poruchy a dalších poruch souvisejících s traumatem.
7. Psychoterapie disociativních a konverzních poruch.
8. Psychoterapie somatoformních poruch a nadměrných obav o zdraví, dysmorfofobie a hypochondrické poruchy.
9. Psychoterapie poruch příjmu potravy a obezity.
10. Psychoterapie závislostí na návykových látkách.
11. Psychoterapie sexuálních dysfunkcí.

12. Psychoterapie u poruch sexuálního vývoje.
13. Psychoterapie specifických poruch osobnosti.
14. Psychoterapie u psychosomatických onemocnění.
15. Psychoterapie a psychoterapeutické poradenství u závažných tělesných onemocnění.
16. Psychoterapie u pervazivních poruch v dětském věku.
17. Psychoterapie emočních poruch v dětství.
18. Psychoterapie poruch chování v dětství a adolescenci.
19. Psychoterapie v případě suicidálního rizika.
20. Psychoterapie traumatizovaného dítěte.
21. Psychoterapie psychosomatického onemocnění v dětství a dospívání.
22. Psychoterapie dítěte se závažným tělesným onemocněním nebo handicapem.
23. Psychoterapie seniorů.
24. Psychoterapie u umírajících.

Z ostatních oblastí

1. Základní znalost o reakci pacienta na tělesné onemocnění (postoj k nemoci, kognitivní reprezentace nemoci, locus of control, vnímaná vlastní účinnost; placebo, nocebo).
2. Vliv stigmatizace a sebestigmatizace.
3. Znalosti o vztahu psychofarmakologie a psychoterapie, vlivu farmakoterapie, indikace kombinované léčby, výhody a nevýhody kombinace, vliv placeba.
4. Znalost o možném vlivu biologických nefarmakologických terapeutických postupů v psychiatrii na psychoterapii.
5. Základní přehled principů a postupů psychosociální rehabilitace lidí s duševními poruchami, možnosti a meze psychoterapie při psychosociální rehabilitaci.
6. Vývojová psychologie a psychoterapie.

3.2 Odborné praktické znalosti a dovednosti

- Znat indikace a omezení volby psychoterapie u psychiatrických i somatických onemocnění.
- Indikovat nebo nedoporučit terapeutický přístup či směr specifické psychoterapie u konkrétního pacienta.
- Formulovat případ pacienta (konceptualizace případu) způsobem, který umožňuje navrhnout specifickou psychoterapii.

- Volit adekvátní diagnostické nástroje vhodné pro stanovení indikací pro psychoterapii a hodnocení jejího efektu.
- Znat negativní efekty psychoterapie a způsoby, jak se jim vyhnout nebo je řešit.
- Základní znalosti týkající se sebereflexe a etické reflexe propojené s vlastní sebezkušeností
- Rozumět výsledkům psychologického vyšetření a na jejich základě vytvořit terapeutický a rehabilitační plán.
- Navázat a udržovat psychoterapeutický kontakt s pacientem, partnery nebo rodinou.
- Dojednat psychoterapeutický kontrakt.
- Systematicky psychoterapeuticky vést pacienta v rámci psychoterapeutického směru, v němž je psychoterapeut vyškolen.
- Zvládat změny, krize a práci s traumatem.
- Ukončit psychoterapii, připravit pacienta na budoucnost strategiemi prevence relapsu.
- Hodnotit a měřit výsledky psychoterapie.
- Erudovaně indikovat a poskytovat kombinaci psychoterapie a farmakoterapie.
- Indikovat a připravit rehabilitační psychoterapeutický nebo psychosociální plán.
- Využívat supervizi, intervizi a kritické hodnocení.
- Spolupracovat s kolegy ostatních oborů.
- Přistupovat k pacientům s ohledem na zásady etiky v psychoterapii.

3.3 Seznam požadovaných výkonů

O provedených výkonech je veden záznam podepsaný školitelem. Potvrzené výkony musí být doložitelné ve zdravotnické dokumentaci. Předpokládá se absolvování nebo asistence („koterapeut“) u takového počtu výkonů, aby školenec zvládl danou problematiku jak po teoretické, tak i po praktické stránce.

Minimální počty výkonů

Výkon	Počet
Komplexní či cílené vyšetření se závěrem relevantním pro plánování a vedení psychoterapie.	5 případů
Systematická individuální psychoterapie u pacienta s potížemi z oblasti úzkostných poruch v rozsahu alespoň deseti sezení.	3 případy
Systematická individuální psychoterapie u pacienta s potížemi z oblasti afektivních poruch v rozsahu alespoň deseti sezení.	3 případy
Systematická individuální nebo skupinová psychoterapie nebo individuální psychoedukace u pacienta s potížemi z oblasti psychotických poruch v rozsahu alespoň pěti sezení v rozsahu minimálně šesti týdnů.	3 případy
Systematická individuální nebo skupinová psychoterapie u pacienta s potížemi z oblasti závislostí v rozsahu alespoň deseti sezení.	3 případy
Psychoterapeutická práce s rodinou nebo psychoedukace rodiny.	5 sezení

Aktivní účast na skupinových a/nebo komunitních sezeních vedených kvalifikovaným psychoterapeutem v kontinuitě – systematická účast.	20 sezení
--	-----------

4 Všeobecné požadavky

Absolvent nástavbového programu Lékařská psychoterapie musí obsáhnout tyto znalosti:

Právní problematika ve zdravotnictví:

- Právní problematika, organizace systému zdravotní péče. Zdravotnická legislativa.
- Znalost právních předpisů Evropské unie, předpisů vydávaných Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem životního prostředí, popř. jinými úřady státní správy ve vztahu k oblasti zdravotnictví.
- Schopnost organizačně vést a plánovat provoz některého typu psychoterapeutického oddělení, sanatoria či zařízení a koordinovat jeho práci s ostatními zdravotnickými pracovišti a poskytovat jim konsiliární služby.

Spolupráce:

Absolvent nástavbového kurzu Lékařská psychoterapie:

- musí znát problematiku pacientů a potřeby lékařů klinických oborů, pro něž pracuje,
- dosáhne potřebné úrovně schopností pro komunikaci s pacienty, příbuznými i spolupracovníky,
- dovede zvládat spolupráci s odborníky jiných zdravotnických oborů, se zařízeními sociální péče a veřejnými institucemi. Má osvojeny základní pedagogické dovednosti a dokáže se aktivně podílet na výuce klinických psychologů, lékařů a ošetrovatelského personálu a školit v oboru psychoterapie,
- má základní znalosti posudkového a revizního lékařství, lékařské etiky, právních předpisů platných ve zdravotnictví, organizace zdravotnické služby a ekonomiky zdravotnictví.

Dokumentace:

- Dle vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci (dále jen „vyhláška č. 98/2012 Sb.“) musí znát zdravotnickou dokumentaci používanou v oboru, návrh lázeňského léčení, hlášení onkologické, hlášení některých infekčních nemocí, hlášení o pracovním úrazu, hlášení nežádoucího účinku léčivých přípravků, náležitosti lékařské zprávy, dokumentaci pro potřeby pojišťoven,
- osvojí si provozní a administrativní činnosti a management týmové práce,
- osvojí si základy počítačové techniky jako prostředku pro ukládání a vyhledávání dat, odborných informací a komunikace.

5 Hodnocení průběhu vzdělávání v nástavbovém oboru

Vzdělávání probíhá pod vedením přiděleného školitele na akreditovaném zařízení.

a) Průběžné hodnocení školitelem

- školitel pravidelně a průběžně prověřuje teoretické znalosti a praktické dovednosti školence a svá hodnocení zapisuje do průkazu odbornosti v šestiměsíčních intervalech. V závěru vzdělávání školitel zapíše celkové hodnocení školence, jeho schopnosti využívat strukturované sebezkušenosti při práci s pacientem nebo rodinou a jeho schopnosti pracovat pod klinickou supervizí, a doporučí přistoupení k závěrečné zkoušce.

b) Předpoklady k přihlášení k závěrečné zkoušce nástavbového oboru

- absolvování požadované praktické a teoretické náplně vzdělávacího programu, písemně zhodnocené a potvrzené školitelem s odbornou, specializovanou nebo zvláštní odbornou způsobilostí,
- schopnost využívat strukturovanou sebezkušenost v terapeutickém vztahu a schopnost samostatně provádět psychoterapii ověřená klinickou supervizí,
- splnění požadovaných výkonů schválených školitelem, obhájení předepsaných diagnostických a psychoterapeutických případů,
- předložení psychoterapeutické kazuistiky supervidovaného případu nebo případů dlouhodobé, střednědobé nebo krátkodobé systematické psychoterapie v celkovém rozsahu 70 hodin práce s klientem. Kazuistiky budou o rozsahu alespoň 15 normostran,
- předložení potvrzení o provedených kompletních výkonech,
- předložení seznamu předepsaných výkonů,
- potvrzení o absolvování kurzů, vědeckých a vzdělávacích akcí (viz tab. Část II.).

c) Vlastní závěrečná zkouška

- *teoretická část* – 3 odborné otázky:
 - obecná psychoterapie,
 - specifické přístupy v psychoterapii,
 - speciální psychoterapie.
- *praktická část* – obhajoba písemně vypracované kazuistiky.

6 Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní specializovanou způsobilost

Lékař-psychoterapeut po absolvování nástavbového oboru Lékařská psychoterapie získává zvláštní specializovanou způsobilost a má odborné schopnosti, znalosti a dovednosti, které jej opravňují poskytovat specializovanou psychoterapeutickou péči pacientům ve všech typech zdravotnických zařízení, ve státním i nestátním sektoru. Pracuje na samostatném pracovišti nebo ve zdravotnickém týmu určitého lékařského oboru, je připraven organizačně řídit a plánovat provoz takového pracoviště. Je seznámen se zásadami poskytování zdravotní péče. Ve své činnosti vychází ze svých odborných znalostí a dovedností a z etických zásad psychoterapeutické péče.

Absolvent je způsobilý samostatně poskytovat specializované psychoterapeutické výkony ve zdravotní péči, zejména:

- kvalifikovaná individuální systematická psychoterapie některým z obecně uznaných psychoterapeutických postupů,
- kvalifikovaná skupinová systematická psychoterapie některým z obecně uznaných psychoterapeutických postupů,
- kvalifikovaná aplikace systematické psychoterapie v rámci komunity některým z obecně uznaných psychoterapeutických postupů,
- kvalifikovaná psychoterapie v malé skupině členů rodiny některým z obecně uznaných postupů,
- emergentní psychoterapie.

7 Charakteristika akreditovaného zařízení

Vzdělávání v nástavbovém oboru zajišťuje poskytovatel zdravotních služeb nebo jiná právnická nebo fyzická osoba, které ministerstvo udělilo akreditaci (dále jen „akreditované zařízení“). Akreditované zařízení zajišťující výuku školenců musí zajistit školení absolvoování vzdělávacího programu. K tomu slouží řádné a plné zapojení školence do práce a dále umožnění studia a pobytu v jiném akreditovaném zařízení, které může poskytovat část přípravy, která není dostupná ve vlastním akreditovaném zařízení.

Požadavky na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb poskytovatele zdravotních služeb jsou uvedeny ve vyhlášce č. 99/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb a další požadavky pro potřeby vzdělávání v nástavbovém oboru jsou uvedeny v kapitolách 7.1 a 7.2.

Požadavky na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení poskytovatele zdravotních služeb jsou uvedeny ve vyhlášce č. 92/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče a další požadavky pro potřeby vzdělávání v nástavbovém oboru jsou uvedeny v kapitolách 7.1 a 7.2.

Nedílnou součástí žádosti o udělení nebo prodloužení akreditace je vzdělávací plán, který vychází z § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb. a dále smlouvy o spolupráci s jiným akreditovaným poskytovatelem zdravotních služeb (pokud akreditované zařízení nezajišťuje náplň vzdělávacího programu samo).

7.1 Akreditované zařízení (AZ) I. typu

Personální zabezpečení	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má zvláštní specializovanou způsobilost v oboru lékařská psychoterapie a min. 1 rok praxe od získání zvláštní specializované způsobilosti a s minimálním úvazkem 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech. • Poměr školitel/školeneček – 1:3. • Školitel pracuje u daného poskytovatele s minimálním úvazkem 0,5. • V psychoterapeutickém zařízení pracuje minimálně jeden odborný zdravotnický pracovník (lékař nebo klinický psycholog) s dokončeným vzděláním v psychoterapii, s úvazkem min. 0,5).
Spektrum požadavků, výkonů, činností	<ul style="list-style-type: none"> • AZ má smluvně zajištěné provádění systematické psychoterapie. • AZ vykazuje minimálně 50 výkonů systematické psychoterapie měsíčně.
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • V zařízení probíhá psychoterapeutická diagnostika a indikace vhodné psychoterapeutické léčby. • V zařízení probíhá pravidelná reflexe jednotlivých psychoterapeutických aktivit (intervize, kazuistické porady či supervize).

7.2 Akreditované zařízení (AZ) II. typu

Personální zabezpečení	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má zvláštní specializovanou způsobilost v oboru lékařská psychoterapie a min. 1 rok praxe od získání zvláštní specializované způsobilosti a s minimálním úvazkem 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech. • Poměr školitel/školeneček – 1:3. • V psychoterapeutickém zařízení pracují minimálně dva odborní pracovníci (lékaři nebo kliničtí psychologové) s dokončeným vzděláním v psychoterapii. • Další personál je vedle standardních vzdělanostních požadavků vybírán s ohledem k zájmu o systematickou psychoterapii
-------------------------------	--

	a vzdělávání se v ní.
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí individuálního léčebného plánu je dostatečná míra participace pacienta. Stav pacienta dovoluje a otevírá možnost použít systematickou psychoterapii jako zásadní součást komplexní léčby. • Součástí psychoterapeutického pracoviště je psychoterapeutický program. Psychoterapeutický program je soustava diagnostických a léčebných postupů, technik, metod a výkonů, který je vypracován terapeutickým týmem podle povahy onemocnění a potíží pacienta. Psychoterapeutický program sestává z individuálních a skupinových forem systematické psychoterapie a rodinné terapie. • Na psychoterapeutickém pracovišti probíhá pravidelná reflexe jednotlivých psychoterapeutických aktivit (intervize či kazuistické porady a supervize) a plánování (operativní porady). • Vedení pracoviště podporuje multidisciplinární fungování týmu. • Jedná se o oddělení psychiatrické nemocnice, pracoviště psychiatrického oddělení všeobecné nemocnice, denní psychoterapeutický stacionář či ambulantní zařízení. • V zařízení převažují psychoterapeutické činnosti nad ostatními léčebnými postupy. • V psychoterapeutickém zařízení probíhá psychoterapeutická diagnostika a indikace vhodné psychoterapeutické léčby.

Obsah a rozsah stáže na akreditovaném pracovišti II. typu

Školenec na akreditovaném psychoterapeutickém pracovišti II. typu absolvuje alespoň 1 měsíc, každodenního provozu jako hostující člen týmu a účastní se provozu v maximální možné míře (jako koterapeut). Během dvanácti měsíců plní požadované výkony, viz Seznam požadovaných výkonů.

8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální zabezpečení a technické a věcné vybavení pro jejich realizaci – charakteristika

8.1 Program kurzu Lékařská první pomoc

Předmět
Náhlá zástava krevního oběhu, incidence, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace včetně defibrilace (Basic Life Support a Advanced Cardiac Life Support).
Bezvědomí nejasného původu, křeče, synkopa; náhlé cévní mozkové příhody, diagnostické postupy, terapeutické okno, trombolýza systémová, intraarteriální.

Dušnost, hlavní příčiny: respirační etiologie – astma bronchiale, status astmaticus, inhalační trauma atd., kardiovaskulární etiologie – kardiální selhávání, astma cardiale, edém plic, embolie plicnice, zvláštní stavy: tonutí a utonutí, strangulace atd., diagnóza, diferenciální diagnóza., terapeutické postupy, principy umělé plicní ventilace.
Bolesti na hrudi, akutní koronární syndrom, principy a indikace trombolýzy, PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty), závažné dysrytmie a terapeutické přístupy.
Traumatologie – těžké úrazy, úraz hlavy, páteře, hrudníku, dutiny břišní, končetin, polytrauma, poranění el. proudem, termická poranění, hlavní zásady ATLS (Advanced Trauma Life Support).
Šok, diagnóza, klasifikace, příčiny, terapeutické přístupy.
Hromadné postižení zdraví/osob, základy řešení v přednemocniční a časné nemocniční neodkladné péči (PNP a NNP).
Integrovaný záchranný systém (IZS) a krizová připravenost zdravotnické záchranné služby (ZZS) a zdravotnických zařízení (ZZ).
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.
Extramurální porod, péče o novorozence a matku, gynekologické akutní stavy.
Praktická výuka.
Celkem 20 hodin, nebo e-learning

Znalosti získané v kurzu se ověřují po ukončení testem.

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Lékařská první pomoc

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru urgentní medicíny a praxí nejméně 5 let v oboru, nebo se specializovanou způsobilostí v oboru anesteziologie intenzivní medicína a praxí v oboru nejméně 5 let, popřípadě se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice. Garant kurzu má specializovanou způsobilost v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku. Učebna pro praktickou výuku s vybavením: model (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem sledovaných vitálních funkcí, zejména respiračních a oběhových k objektivizaci účinnosti prováděné resuscitace a možností uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení. Model musí umožnit nácvik: <ul style="list-style-type: none"> – zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchovodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky, včetně intubační a různými technikami tracheální intubace,

- umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem,
- nácvik intubace dětí včetně novorozenců a umělou plicní ventilaci,
- zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií),
- punkci pneumotoraxu,
- zajištění vstupu do krevního řečiště – punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis interna), vena femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu,
- diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmakoterapie a elektroimpulzoterapie.

- Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí.

8.2 Program kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace

Předmět
Legislativa.
Základní právní předpisy ve zdravotnictví a jejich hierarchie.
Organizace poskytování zdravotních služeb a řízení zdravotnictví.
Rozhodování pacienta (informovaný souhlas, odmítnutí péče).
Poskytování zdravotní péče bez souhlasu, omezovací prostředky.
Povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků.
Vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací.
Náležitá odborná úroveň (lege artis).
Stížnosti ve zdravotnictví.
Právní odpovědnost lékaře a poskytovatele zdravotních služeb.
Poskytování zdravotní péče v Evropské unii a přeshraniční zdravotní péče.
Systém veřejného zdravotního pojištění.
Zdravotní služby hrazené ze zdravotního pojištění.
Plátcí zdravotního pojištění, práva a povinnosti pojištěnců.
Systém úhrad zdravotní péče.
Systém sociálního zabezpečení a lékařská posudková služba.
Nemocenské pojištění.
Důchodové pojištění.
Sociální pomoc a sociální služby.
Lékařská etika.
Etické kodexy, etické chování zdravotnických pracovníků.
Základní principy a etické zásady.
Etické problémy současné medicíny.

Komunikace ve zdravotnictví.
Základní principy a specifika.
Komunikace mezi zdravotnickými pracovníky, pacientem a osobami jemu blízkými.
Krizová komunikace.
Celkem 12 hodin, nebo e-learning

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu **Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace**

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Minimálně 2 lektori se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, s vysokoškolským vzděláním v oboru právo v magisterském studijním programu na vysoké škole v České republice nebo na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno, a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let. Lektori zdravotnického práva dokládají přehled publikační činnosti za posledních 5 let a pedagogickou činnost. • Součástí lektorského týmu musí být lektori s ukončeným vysokoškolským vzděláním příslušného zaměření a odbornou praxí nejméně 5 let v oblasti přednášeného tématu (etika, komunikace a sociální zabezpečení).
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku.

8.3 Program kurzu **Prevence škodlivého užívání návykových látek (dále jen „NL“) a léčba závislostí**

Předmět
Škodlivé užívání NL a závislostí na NL v ČR.
Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností.
Zdravotní aspekty škodlivého užívání NL a závislostí na NL.
Problematika škodlivého užívání NL a závislostí na NL ve specifických podmínkách jednotlivých medicínských oborů, možnosti prevence.
Přehled specifických léčebných modalit pro osoby škodlivě užívající NL a závislé.
Právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostmi na NL.
Závěr kurzu, shrnutí.
Celkem 4 hodiny, nebo e-learning

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislosti

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru návykové nemoci a praxí nejméně 5 let v oboru, popřípadě se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku.

8.4 Program kurzu Radiační ochrana

Předmět
Účinky ionizujícího záření na živé systémy, charakter deterministických a stochastických účinků. Riziko nádorových a dědičných onemocnění. Veličiny a jednotky používané pro potřeby radiační ochrany. Koncepte radiační ochrany, základní principy radiační ochrany, legislativní rámec lékařského a nelékařského ozáření.
Radiační zátěž obyvatel z různých zdrojů ionizujícího záření. Specifický charakter lékařského ozáření, radiační ochrana pacientů. Lékařská pomoc fyzickým osobám ozářeným při radiační mimořádné události. Radiologická událost, příčiny a možné následky.
Úloha lékařů indikujících vyšetření nebo léčbu s využitím zdrojů ionizujícího záření – význam indikačních kritérií (Věstník MZ). Výběr optimální zobrazovací metody. Zobrazovací modalities využívající neionizující záření. Informování pacientů.
Úloha aplikujících odborníků a optimalizace radiační ochrany (radiologické standardy, diagnostické referenční úrovně). Ozáření dětí, těhotných a kojících žen (specifika, opatření, zdůvodnění). Velikosti dávek pacientů pro typické radiologické postupy.
Celkem 4 hodiny, nebo e-learning

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Radiační ochrana

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, pracovní lékařství, nukleární medicína a radiační onkologie. Radiologičtí fyzici se specializovanou způsobilostí. Další odborníci s absolvovaným magisterským studiem v oboru ve vztahu k vyučovanému tématu.
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku.

8.5 Program kurzu Systematická psychoterapie

Předmět	Počet hodin
<p>Teorie psychoterapeutického směru</p> <p><i>Obecná psychoterapie:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definice, předmět, cíle, metody a indikace psychoterapie. 2. Současné směry v psychoterapii. 3. Účinné faktory a negativní efekty v psychoterapii. 4. Psychoterapeutický vztah a pracovní aliance, přenos a protipřenos. 5. Motivace, náhled a změna v psychoterapii. 6. Psychoterapeutický proces, iniciace, propracování a ukončení léčby. 7. Individuální a skupinová psychoterapie a terapeutická komunita. 8. Psychoedukace, indikace a praktické vedení přístup. 9. Párová a rodinná terapie, indikace a praktické vedení. 10. Etické principy a výzkum v psychoterapii. 11. Výcvik a supervize v psychoterapii, význam, metody, kompetence. 12. Psychoterapie a psychoedukace prováděná distančně (po telefonu nebo online): pravidla a rizika. <p><i>Speciální psychoterapie:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Psychoterapie u psychotických poruch. 2. Psychoterapie u afektivních poruch. 3. Psychoterapie u akutní reakce na stres a u poruch přizpůsobení. 4. Psychoterapie u fobických a úzkostných poruch. 5. Psychoterapie u obsedantně-kompulsivní poruchy. 6. Psychoterapie posttraumatické stresové poruchy. 7. Psychoterapie disociativních a konverzních poruch. 8. Psychoterapie somatoformních poruch. 9. Psychoterapie poruch příjmu potravy. 10. Psychoterapie závislostí na návykových látkách. 11. Psychoterapie sexuálních dysfunkcí. 12. Psychoterapie u poruch sexuálního vývoje. 13. Psychoterapie specifických poruch osobnosti. 14. Psychoterapie u psychosomatických onemocnění. 15. Psychoterapie a psychoterapeutické poradenství u závažných tělesných onemocnění. 	<p>120 hodin</p>

<p>16. Psychoterapie u pervazivních poruch v dětském věku.</p> <p>17. Psychoterapie emočních poruch v dětství.</p> <p>18. Psychoterapie poruch chování v dětství a adolescenci.</p> <p>19. Psychoterapie v případě suicidálního rizika.</p> <p>20. Psychoterapie traumatizovaného dítěte.</p> <p>21. Psychoterapie psychosomatického onemocnění v dětství a dospívání.</p> <p>22. Psychoterapie dítěte se závažným tělesným onemocněním nebo handicapem.</p> <p>23. Psychoterapie seniorů.</p> <p>24. Psychoterapie u umírajících.</p> <p>Z ostatních oblastí:</p> <p>1. Reakce pacienta na tělesné onemocnění (postoj k nemoci, kognitivní reprezentace nemoci, locus of control, vnímaná vlastní účinnost; placebo, nocebo).</p> <p>2. Vliv stigmatizace a sebestigmatizace.</p> <p>3. Vztah psychofarmakologie a psychoterapie, vliv farmakoterapie, indikace kombinované léčby, výhody a nevýhody kombinace, vliv placebo.</p> <p>4. Vliv biologických nefarmakologických terapeutických postupů v psychiatrii na psychoterapii.</p> <p>5. Přehled principů a postupů psychosociální rehabilitace lidí s duševními poruchami, možnosti a meze psychoterapie při psychosociální rehabilitaci.</p> <p>6. Vývojová psychologie a psychoterapie.</p>	
Celkem	120

Kurz je zakončen zkouškou.

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Systematická psychoterapie

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru psychoterapie nebo lékařská psychoterapie, popřípadě se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku.

8.6 Program kurzu Lékařská psychoterapie.

Předmět	Počet hodin
Psychoterapeutický proces. Etika v psychoterapii.	4
Kontrakt a terapeutické uspořádání.	
Průběh psychoterapie, jednotlivé fáze.	
Přenos a protipřenos.	
Etické aspekty psychoterapie.	4
Farmakoterapie a psychoterapie.	
Přírodovědná a humanistická východiska.	
Principy uplatnění "evidence based" léčebných postupů.	
Předpoklady integrace psychoterapie a farmakoterapie v klinické praxi.	4
Formulace případu v psychoterapii.	
Psychoterapeutická diagnóza a u diagnóza podle klasifikačních systémů.	
Vývojová a průřezová konceptualizace případu.	
Konceptualizace případu a terapeutický vztah.	4
Indikace psychoterapie ve zdravotnictví.	
Psychoterapie v ambulantní péči.	
Psychoterapie v komunitní péči.	
Psychoterapie v lůžkové psychiatrické péči.	4
Psychoterapie v konsiliární péči.	
Supervize.	
Supervizní vztah. Přenos a protipřenos v supervizi.	
Přístupy, techniky a strategie v supervizi. Individuální a skupinová supervize.	4
Etické otázky klinické supervize.	
Psychoterapie dětí a adolescentů.	
Specifika psychoterapie u dětí.	
Uspořádání psychoterapeutické situace, vliv rodičů.	4
Psychoterapie u specifických klinických problémů dětského a dorost. věku.	
Dokumentace a legislativa v psychoterapii.	
Vedení dokumentace v psychoterapii. On-line psychoterapie.	
Legislativa vztahující se k psychoterapii.	4

Psychoterapie v somatické medicíně a u psychosomatických poruch.	
Specifika psychoterapie u somaticky nemocných pacientů.	4
Terapeutické přístupy u tělesně nemocných.	
Terapeutické přístupy u psychosomatických nemocných a behaviorální medicína.	
Psychoterapie u specifických klinických problémů dospělých; senioři, umírání.	8
Celkem	40

Personální a technické zabezpečení kurzu Lékařská psychoterapie

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se vzděláním v oboru psychoterapie nebo lékařská psychoterapie, popřípadě se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku.

9 Doporučená literatura

Doporučená literatura
BECKOVÁ J., <i>Kognitivně behaviorální terapie – Základy a něco navíc</i> . Praha: Triton, 2018. ISBN: 978-80-7553-525-2.
CULLEY S., BOND T., <i>Integrativní přístup v poradenství a psychoterapii</i> . Praha: Portál, Edice Spektrum, 2008. ISBN: 978-80-7367-452-6
HOLUB D., TELEROVSKÝ R. <i>Úvodní rozhovor v psychoanalýze a psychodynamické psychoterapii</i> . Masarykova univerzita Brno, 2013.
KALINA K., <i>Psychoterapeutické systémy a jejich uplatnění v adiktologii</i> . Praha: Grada, 2013. ISBN: 978-80-247-4361-5.
KRATOCHVÍL S., <i>Základy psychoterapie</i> . Praha: Portál, 2012. ISBN: 978-80-262-0302-5.
LEVENSON H., <i>Krátká dynamická psychoterapie</i> . Praha: Portál, 2016. ISBN: 978-80-262-1012-2.
MACKEWN J., <i>Gestalt psychoterapie</i> , Praha: Portál, 2004. ISBN: 80-7178-922-4.
McWILLIAMS N., <i>Psychoanalytická diagnóza</i> . Praha: Portál, 2015. ISBN: 978-80-262-0943-0.
PRAŠKO J., MOŽNÝ P., ŠLEPECKÝ M. (eds.), <i>Kognitivně behaviorální psychoterapie psychických poruch</i> . Praha: Triton, 2007. ISBN: 978-80-7254-865-1.
PROCHASKA JO., NORCROSS JC., <i>Psychoterapeutické systémy</i> . Praha: Portál, 1999. ISBN: 807-16-9766-4.

RABOCH J., UHLÍKOVÁ P., HELLEROVÁ P., ANDERS M., ŠUSTA M. (eds.), <i>Psychiatrie: Doporučené postupy psychiatrické péče IV</i> . Praha: Psychiatrická společnost ČLS JEP, 2014. ISBN: 978-80-260-5792-5.
ŠLEPECKÝ M., PRAŠKO J., KOTIANOVÁ A., VYSKOČILOVÁ J., <i>3 Vlna v KBT</i> . Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1340-6.
VODÁČKOVÁ D (eds). <i>Krizová intervence</i> . Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1704-6.
VYBÍRAL Z., ROUBAL J., <i>Současná psychoterapie</i> . Praha: Portál, 2010. ISBN: 978-80-7367-682-7.
VYMĚTAL J., <i>Speciální psychoterapie 2</i> . Praha: Grada, 2007. ISBN: 978-80-247-1315-1.
VYMĚTAL J., <i>Úvod do psychoterapie</i> . Praha: Grada, 2010. ISBN: 978-80-247-2667-0.
VYMĚTAL J., <i>Obecná psychoterapie</i> . Praha: Grada, 2004. ISBN: 978-80-247-0723-5.
WEISS P. (ed.), <i>Etické otázky v psychologii</i> . Praha: Portál, 2011. ISBN: 978-80-7367-845-6.
YALOM I. (2020). <i>Existenciální psychoterapie</i> . Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-147-6.
YALOM I., Lescz M., (2016). <i>Teorie a praxe skupinové psychoterapie</i> . Praha: Portál, 2007. ISBN: 978-80-7367-304-8.